

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 44.066/1
VAN 14 FEBRUARI 2008

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 31 januari 2008 door de Minister van Werk verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "betreffende de minimale voorschriften inzake veiligheid van bepaalde oude elektrische installaties op arbeidsplaatsen", heeft het volgende advies gegeven:

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

1. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe een regeling uit te werken voor oude elektrische installaties die werden onderworpen aan de artikelen 184 tot 266*bis* van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming, teneinde een gelijkwaardig veiligheidsniveau te bereiken als dat waarin het Algemeen Reglement voor elektrische installaties voorziet.

Het ontworpen besluit omvat bepalingen betreffende onder meer de risicobeoordeling, de preventie, de uitvoering van de elektrische installatie, de controle, de bekwaamheid en de opleiding van de werknemers en de instructies voor werknemers.

2. De ontworpen regeling kan worden geacht rechtsgrond te vinden in artikel 4, § 1, van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk. In die wetsbepaling wordt aan de Koning onder meer de bevoegdheid verleend om aan de werkgevers en de werknemers alle maatregelen op te leggen die nodig zijn voor het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk ⁽¹⁾.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

Men redigere het lid van de aanhef waarin wordt verwezen naar het advies van de Raad van State als volgt:

"Gelet op advies 44.066/1 van de Raad van State, gegeven op 14 februari 2008, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1/, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;"

⁽¹⁾ In artikel 4, § 1, van de wet van 4 augustus 1996 worden de aangelegenheden opgesomd waarop de maatregelen betrekking hebben waarmee het welzijn wordt nagestreefd.

Artikel 20

Ter wille van de duidelijkheid en naar analogie van de Nederlandse tekst schrijve men aan het einde van de Franse tekst van artikel 20, § 2, van het ontwerp "..., le premier contrôle précité ne doit plus être effectué".

Artikel 28

Aan artikel 28 van het ontwerp ligt de bedoeling ten grondslag om de werkgevers de nodige tijd te laten om te beantwoorden aan de verhoogde veiligheidsvereisten van het ontwerp. Teneinde evenwel te vermijden dat, uit de samenhang die bestaat tussen de artikelen 28 en 29 van het ontwerp, kan worden afgeleid dat geen minimale voorschriften van toepassing zijn gedurende de termijn van ten hoogste twee jaar, vermeld in artikel 28, zou in deze laatste bepaling moeten worden geëxpliciteerd dat, zolang de betrokken werkgevers niet voldoen aan de ontworpen bepalingen, zij moeten blijven beantwoorden aan de veiligheidsvoorschriften die zijn vervat in de in artikel 29 van het ontwerp vermelde bepalingen van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming.

Artikel 29

De in artikel 29 van het ontwerp bedoelde bepalingen van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming worden opgeheven "wat het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk betreft".

Ter wille van de rechtszekerheid dienen opheffingsbepalingen zo nauwkeurig mogelijk aan te geven welke bepalingen worden opgeheven. Artikel 29 van het ontwerp voldoet op het eerste gezicht niet aan dat vereiste door, op algemene en onbepaalde wijze, te refereren aan "het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk".

Aan de Raad van State, afdeling wetgeving, werd in dat verband de volgende verduidelijking gegeven:

.../...

"De bepalingen betreffende de elektrische installaties die in het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming zijn opgenomen hebben een gemengd karakter. Zij zijn enerzijds van toepassing op de elektrische installaties die zich bij werkgevers bevinden (en dit met het oog op de bescherming van de veiligheid van de werknemers) en anderzijds op oude elektrische installaties bij privé-personen (die nog niet aangepast zouden zijn aan het AREI). De Minister van Werk is enkel bevoegd voor het eerste domein, zodat de bepalingen van het ARAB enkel kunnen worden opgeheven, voor zover het over werkgevers gaat of anders gezegd over het welzijn op het werk.

Aangezien op beide situaties (onderneming en privé-woning) dezelfde regels van toepassing zijn, is het niet mogelijk de bepalingen te preciseren. Daarom wordt er geopteerd voor de algemene formulering: «wordt opgeheven, wat het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk betreft».

Deze formulering komt ook nog voor in andere besluiten, zoals het KB van 18 oktober 1991 betreffende de stoomtoestellen."

Rekening houdend met deze verduidelijking kan men zich afvragen of het, ter wille van de rechtszekerheid, geen aanbeveling verdient om, door middel van een formele wijziging van het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming, de elektrische installaties bij werkgevers te onttrekken aan het toepassingsgebied van de in artikel 29 van het ontwerp vermelde bepalingen van dat reglement in plaats van, zoals nu het geval is in het ontwerp, artikel 29 te concipiëren als een opheffingsbepaling.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	A. SPRUYT, M. RIGAUX,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	M. VERSCHRAEGHEN,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. I. VERHEVEN, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

M. VERSCHRAEGHEN

M. VAN DAMME

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 44.066/1
DU 14 FÉVRIER 2008

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de l'Emploi, le 31 janvier 2008, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal "concernant les prescriptions minimales de sécurité de certaines anciennes installations électriques sur les lieux de travail", a donné l'avis suivant:

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

1. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis a pour objet d'élaborer des règles permettant d'assurer un niveau de sécurité équivalent à celui prévu par le Règlement général sur les installations électriques pour les anciennes installations électriques auxquelles s'appliquaient les articles 184 à 266bis du Règlement général pour la Protection du Travail.

L'arrêté en projet comporte notamment des dispositions relatives à l'évaluation des risques, à la prévention, à la réalisation de l'installation électrique, au contrôle, à la compétence et à la formation des travailleurs ainsi qu'aux instructions à leur communiquer.

2. On peut considérer que les règles en projet trouvent un fondement juridique à l'article 4, § 1er, de la loi du 4 août 1996 relative au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail. Cette disposition législative habilite notamment le Roi à imposer aux employeurs et travailleurs toutes les mesures nécessaires au bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail ⁽¹⁾.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

L'alinéa du préambule qui fait référence à l'avis du Conseil d'État sera rédigé ainsi qu'il suit:

"Vu l'avis 44.066/1 du Conseil d'État, donné le 14 février 2008, en application de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1/, des lois coordonnées sur le Conseil d'État;"

⁽¹⁾ L'article 4, § 1er, de la loi du 4 août 1996 énumère les domaines auxquels ont trait les mesures visant à assurer le bien-être.

Article 20

Dans un souci de clarté et par analogie avec le texte néerlandais, la fin du texte français de l'article 20, § 2, du projet sera rédigée comme suit "..., le premier contrôle précité ne doit plus être effectué".

Article 28

L'objectif de l'article 28 du projet est de permettre aux employeurs de disposer du temps nécessaire pour satisfaire aux exigences de sécurité renforcées du projet. Toutefois, afin d'éviter que la lecture conjointe des articles 28 et 29 du projet puisse conduire à conclure à l'absence d'application de prescriptions minimales pendant le délai maximal de deux ans mentionné à l'article 28, cette dernière disposition devrait expliciter qu'aussi longtemps que les employeurs concernés ne satisfont pas aux dispositions en projet, ils restent tenus de respecter les prescriptions de sécurité des dispositions du Règlement général pour la Protection du Travail visées à l'article 29 du projet.

Article 29

Les dispositions du Règlement général pour la Protection du Travail, visées à l'article 29 du projet, sont abrogées "en ce qui concerne le bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail".

La sécurité juridique commande que des dispositions abrogatoires indiquent aussi précisément que possible quelles dispositions elles abrogent. À première vue, dès lors qu'il fait référence d'une manière générale et imprécise au "bien-être des travailleurs lors de l'exécution de leur travail", l'article 29 du projet ne satisfait pas à cette exigence.

À cet égard, il a été précisé ce qui suit au Conseil d'État, section de législation:

"De bepalingen betreffende de elektrische installaties die in het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming zijn opgenomen hebben een gemengd

.../...

karakter. Zij zijn enerzijds van toepassing op de elektrische installaties die zich bij werkgevers bevinden (en dit met het oog op de bescherming van de veiligheid van de werknemers) en anderzijds op oude elektrische installaties bij privé-personen (die nog niet aangepast zouden zijn aan het AREI). De Minister van Werk is enkel bevoegd voor het eerste domein, zodat de bepalingen van het ARAB enkel kunnen worden opgeheven, voor zover het over werkgevers gaat of anders gezegd over het welzijn op het werk.

Aangezien op beide situaties (onderneming en privé-woning) dezelfde regels van toepassing zijn, is het niet mogelijk de bepalingen te preciseren. Daarom wordt er geopteerd voor de algemene formulering: «wordt opgeheven, wat het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk betreft».

Deze formulering komt ook nog voor in andere besluiten, zoals het KB van 18 oktober 1991 betreffende de stoomtoestellen."

Compte tenu de cette précision, on peut se demander si, dans un souci de sécurité juridique, il ne vaudrait pas mieux apporter une modification formelle au Règlement général pour la Protection du Travail afin de soustraire les installations électriques qui se trouvent chez les employeurs du champ d'application des dispositions de ce règlement, visées à l'article 29 du projet plutôt que, comme le fait maintenant le projet, concevoir l'article 29 comme une disposition abrogatoire.

La chambre était composée de

Messieurs	M. VAN DAMME,	président de chambre,
	J. BAERT,	
	W. VAN VAERENBERGH,	conseillers d'État,
	A. SPRUYT,	assesseurs de la
	M. RIGAUX,	section de législation,
Madame	M. VERSCHRAEGHEN,	greffier assumé.

Le rapport a été présenté par Mme I. VERHEVEN, auditeur adjoint.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. M. VAN DAMME.

LE GREFFIER,

LE PRÉSIDENT,

M. VERSCHRAEGHEN

M. VAN DAMME